

Orientering

Til ØU

Indsatsbeskrivelse af Ny Start i Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg (SOF)

Resumé

Økonomiudvalget orienteres om resultaterne af Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområders indsatsbeskrivelse af Ny Start i Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg (Ny Start BHV), som er en kriminalpræventiv og tryghedsskabende indsats under Socialforvaltningen. Ny Start har også en afdeling på Nørrebro og i Bispebjerg, som ikke afdækkes i indsatsbeskrivelsen.

Sagsfremstilling

Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområder opstarter løbende evalueringer og undersøgelser af kommunens kriminalpræventive indsatser inden for særlige tematikker, der udvælges af Sikker Bys arbejds- og styregruppe, som består af repræsentanter fra alle forvaltninger, SSP og Københavns Politi.

Siden 2024 har Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområder været i proces med henholdsvis at udarbejde en evaluering af BIF's Bydækkende Studie- og Fritidsjobsindsats og en indsatsbeskrivelse af Ny Start BHV. Evalueringen af den Bydækkende Studie- og Fritidsjobsindsats blev forelagt ØU i december 2025. Denne orientering præsenterer hovedfundene af indsatsbeskrivelsen af Ny Start BHV.

Formål

Indsatsbeskrivelsen har til hensigt at dokumentere og synliggøre indsatsens målgruppe, metoder og arbejdsgange med formålet om at udvikle nye og nuværende kriminalpræventive indsatser i Københavns Kommune. Rapporten henvender sig, foruden indsatsen selv, til politikere, forvaltninger og fagprofessionelle.

Metode og data

Undersøgelsesprocessen blev indledt med en workshop faciliteret af Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområder. Her udviklede Ny Start BHV en forandringsteori, som beskriver indsatsens kontekst, aktiviteter og ønskede virkninger. Forandringsteorien har været udgangspunktet

04-08-2026

Sagsnummer i F2
2026 - 11192

Dokumentnummer i F2
10953862

Sagsnummer eDoc
2026-0173436

Sagsbehandler
Oskar Skaderis Kretzschmar
Marie Herping

for den undersøgelse af Ny Start BHV, som er gået forud for udarbejdelsen af den indsatsbeskrivelse, der er det endelige produkt.

Indsatsbeskrivelsen bygger på både kvalitative og kvantitative data. Mere specifikt er der foretaget interviews med indsatsens fem medarbejdere og fire af indsatsen unge, samt foretaget i alt seks observationer af indsatsens holdbaserede arbejde på to af indsatsens lokationer, henholdsvis i Tingbjerg og Bellahøj. Desuden bygger den på register- og indsatsdata på de unge, som har været i et lommepengejobforløb hos Ny Start i perioden 1. januar 2019 – 30. juni 2024. Denne del af undersøgelsen er foretaget af Økonomiforvaltningens Kontor for Klima og Analyse. Da en væsentlig del af Ny Starts arbejde tager form af anonym vejledning med unge, der ikke er registeret med CPR-nummer, er den kvantitative data ikke repræsentativ for hele populationen af unge, der har været i forløb hos Ny Start i den nævnte periode.

Beslutninger om indsatsbeskrivelsens fokus og indsamlingen af data er sket i et tæt samarbejde med Ny Start BHV, som også er blevet involveret i kvalitetssikringen af den endelige rapport.

Hovedfund

- 1. Ny Starts målgruppe er kriminalitetstruede unge i alderen 12-25 år, der bor i Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg.** 74 % af de unge, der har været i lommepengejob i indsatsen i perioden 1. januar 2019–30. juni 2024, har mellem to og 10 markører for udsathed. For eksempel har 41 % mindst én forælder, der har været sigtet for en forbrydelse, mens 33 % har mindst én forælder, der har en psykiatrisk diagnose.
- 2. Ny Start er det, der er brug for, at Ny Start skal være.** Således er indsatsen dynamisk, og afspejler den situation og de behov, de unge har på et givent tidspunkt. Desuden arbejder indsatsen både med individuelle forløb og med grupper.
- 3. Ny Start arbejder med holdbaserede indsatser og med det fælles tredje.** Det holdbaserede arbejde kan for eksempel være, at de unge hjælper til med lokale arrangementer, bygger et nyt cykelstativ til skolen eller laver mad sammen. Arbejdet om et fælles tredje giver en pædagogisk ramme, hvor der er mulighed for at tale om de ting, der fylder i de unges liv som for eksempel relationer i skolen og derhjemme og fremtiden.
- 4. Hjælp til skole og uddannelse.** Ny Starts målgruppe har ofte skolemæssige udfordringer. Derfor har indsatsen en rolle i at hjælpe de unge med at løfte den faglige del af deres skolegang og forbedre relationen til skolen. Ny Start hjælper også med at afklare de unges

uddannelsesvalg og med at håndtere det uddannelsespres, som de kan opleve hjemmefra.

5. **Ny Start hjælper, når der er brug for det.** Ny Start har en rolle i at hjælpe de unge i kritiske eller konfliktfyldte situationer. Det kan både være i form af samtaler og opbakning, men også konkret ved at tage med de unge til møder og andet.
6. **Ny Start møder de unge med en ligeværdig og fordomsfri tilgang.** Ifølge indsatsens medarbejdere betyder denne tilgang, at de unge har lyst til at betro sig til medarbejderne, hvilket er centralt for at de kan arbejde med de unges udfordringer.
7. **Ny Start forsøger at opbygge de unges selvværd** ved at frigøre dem fra en oplevelse af at være ofre for et system, der ikke kan eller vil rumme dem. I stedet forsøger Ny Start at skabe et rum, hvor de unges selvværd opbygges gennem ros og et skærpet blik for egne kompetencer.
8. **Ny Start skaber et rum, hvor de unge kan lufte deres holdninger og reflektere over normalitet.** Det åbner op for fælles refleksion over emner, der er svære at tale om andre steder. Samtidig regulerer det de unges forståelse af normalitet.
9. **Ny Start finder plads til de unge i et system med mange kasser,** da indsatsen rummer en fleksibilitet, som betyder, at den kan "udfylde hullerne mellem de andre kasser". En del af det arbejde består i at hjælpe de unge med at finde den hjælp og støtte, de har brug for. Nogle gange er det Ny Start, der er bedst i stand til at løfte opgaven, mens der andre gange er behov for at bygge bro til andre tilbud eller indsatser.
10. **Ny Start samarbejder med skoler og andre områdenære aktører.** Indsatsen samarbejder i særlig grad med skolerne ved blandt andet at tilrettelægge pilotpraktikker for unge, der har svært ved at passe ind i undervisningen, samt aflaste på andre måder. Desuden kan de unge bruge Ny Start til at oversætte deres oplevelser og perspektiver til skolen.

Indsatsbeskrivelsen og dens hovedfund kan anvendes som inspiration ved udvikling af nuværende og nye kriminalpræventive indsatser i Københavns Kommune.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Ny Starts nuværende bevilling udløber ved udgangen af 2026. Indsatsen indgår i Sikker By-budgetpakken til budget 27.

Bilag

Bilag 1: Indsatsbeskrivelse af Ny Start i Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg

INDSATSBEKRIVELSE

NY START I BRØNSHØJ, HUSUM, VANLØSE OG
TINGBJERG

Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområder

OM INDSATSBESKRIVELSEN

Denne rapport er en indsatsbeskrivelse, som Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområder har lavet af Ny Start i Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg (Ny Start BHV). Ny Start BHV er en kriminalpræventiv og tryghedsskabende indsats i Københavns Kommunes socialforvaltning (SOF), som er målrettet udsatte, kriminalitetstruede og kriminelle unge.

Rapporten har til hensigt at dokumentere og synliggøre indsatsens målgruppe, metoder og arbejdsgange, som kan bruges til at udvikle nye og nuværende kriminalpræventive indsatser i Københavns Kommune. Rapporten henvender sig, foruden indsatsen selv, til beslutningstagere, embedsværket og fagprofessionelle.

Indsatsbeskrivelsen bygger på både kvalitative og kvantitative data. Mere specifikt er der foretaget interview med indsatsens fem medarbejdere og fire af indsatsens unge, samt i alt seks observationer af indsatsens holdbaserede arbejde på to af indsatsens lokationer, henholdsvis i Tingbjerg og Bellahøj.

Desuden er der indhentet register- og indsatsdata på de unge, som har haft et lommepengejob hos Ny Start i perioden 1. januar 2019 – 30. juni 2024. Denne del af indsatsbeskrivelsen er foretaget af Økonomiforvaltningens Kontor for Klima og Analyse. Da en væsentlig del af Ny Starts arbejde tager form af anonym vejledning med unge, der ikke er registeret med CPR-nummer, er den kvantitative data ikke repræsentativ for hele populationen af unge, der har været i forløb hos Ny Start i førnævnte periode.

Beslutninger om indsatsbeskrivelsens fokus er sket i et tæt samarbejde med Ny Start BHV.

Baggrund

Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområder igangsætter løbende undersøgelser og evalueringer af de indsatser, som indgår i Sikker By-budgetpakken. Det er Sikker Bys arbejdsgruppe og styregruppe - som består af repræsentanter fra kommunens syv forvaltninger, SSP København og Københavns Politi - der udvælger tema og indsats for den enkelte undersøgelse og evaluering.

I slutningen af 2023 blev Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningens (BIF) Bydækkende Studie- og Fritidsjobsindsats og Ny Start BHV udvalgt under temaet *fritids- og lommepengejobs*.

Selvom temaet for indsatsbeskrivelsen er fritids- og lommepengejobs, er lommepengejobs blot noget af det, som Ny Start BHV tilbyder sin målgruppe. Indsatsbeskrivelsen belyser derfor flere elementer af Ny Start BHV's arbejde, end det der omhandler lommepengejobs.

RAPPORTSTRUKTUR

1. Hovedfund
2. Ny Start BHV
3. Målgruppen for Ny Start
4. Ny Starts metode
5. Ny Starts pædagogiske tilgang
6. Ny Starts plads i det organisatoriske landskab

HOVEDFUND

#1 Ny Starts målgruppe er kriminalitetstruede unge i alderen 12-25 år, der bor i Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg

Ny Starts målgruppe er kriminalitetstruede unge, der bor i Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg. Langt størstedelen af de unge bruger Ny Start som et anonymt tilbud, hvorfor der ikke er data på disse unge. For de unge, der har et lommepengejob i Ny Start, og som Ny Start har CPR-nummer på, gælder det, at 41 % af de unge har mindst én forældre, der er sigtet for en forbrydelse, 33 % har mindst én forældre, der har en psykiatrisk diagnose og 12 % har mindst én forælder, der har været i fængsel. 41 % har fået indgivet en underretning og 9 % er blevet sigtet for kriminalitet op til tre år før de startede i et lommepengejob i Ny Start.

#2 Ny Start er det, der er brug for, at Ny Start skal være

Ny Start er en dynamisk indsats, der afspejler de unges situation og behov, og den udfolder sig på flere forskellige måder. I Ny Start arbejdes der både med individuelle forløb og med grupper. Ny Starts indsats udfolder sig forskelligt på de fire lokationer, hvilket hænger sammen med de unges ønsker, personalets kompetencer og de andre aktører i området.

#3 Ny Start arbejder med holdbaserede indsatser og med det fælles tredje

I Ny Start arbejdes der blandt andet med holdbaserede indsatser og metoden kan kaldes *det fælles tredje*. Det holdbaserede udfolder sig på forskellige måder på de forskellige lokationer, men med det fælles tredje handler det om, at de unge og medarbejderne i fællesskab skal løse en opgave sammen. Det kan for eksempel være, at de skal hjælpe til med lokale arrangementer, de skal bygge et nyt cykelstativ til skolen eller de skal lave aftensmad sammen. Arbejdet med det fælles tredje giver en pædagogisk ramme for samtaler om det, der fylder i de unges liv.

#4 Hjælp til skole og uddannelse

Ny Start har en opgave med at hjælpe de unge på vej i livet. Ny Starts målgruppe har ofte skolemæssige udfordringer, og Ny Start har en rolle i at hjælpe med det faglige, men også mere generelt med at forbedre relationen til skolen. Ny Start har Talentfabrikken, der er et forløb sammen med skolen, hvor udskolingens mest kriminalitetstruede elever har et forløb i skoletiden, hvor der arbejdes med at styrke dem fagligt og socialt og blive klar til at gennemføre både afgangseksamen og efterfølgende ungdomsuddannelse. Ny Start hjælper også med at afklare de unges uddannelsesvalg og de hjælper de unge med at håndtere det uddannelsespres, som de kan opleve hjemmefra.

#5 Ny Start hjælper, når der er brug for det

De unge i Ny Start er kriminalitetstruede, og de lever en tilværelse, hvor de selv eller deres omgangskreds kan havne i konfliktfyldte situationer. Ny Start har en rolle i at hjælpe de unge i kritiske situationer og det kan både være i form af samtaler og opbakning, men også konkret ved at tage med de unge til møder og andet. Ny Start arbejder på at opbygge så gode relationer til de unge, så de unge rækker ud til indsatsen, hvis de er i problemer og har brug for hjælp.

#6 Ny Start møder de unge med en ligeværdig og fordomsfri tilgang

Ny Start forsøger at skabe en relation til de unge, som bygger på ligeværdighed og fordomsfrihed. Ifølge indsatsens medarbejdere betyder denne tilgang, at de unge har lyst til at betro sig til medarbejderne, hvilket er centralt for at indsatsen virker.

#7 Ny Start forsøger at opbygge de unges selvværd

I Ny Start forsøger medarbejderne at hjælpe de unge med at frigøre dem fra en oplevelse af at være ofre for et system, der ikke kan eller vil rumme dem. I stedet for-

søger de at skabe et rum, hvor de unges selvværd opbygges gennem ros og et skærpet blik for egne kompetencer.

#8 Ny Start skaber et rum, hvor de unge kan lufte deres holdninger og reflektere over normalitet

Ny Start faciliterer et rum, hvor de unge kan stille spørgsmål til og lufte deres forestillinger om, hvilke normer og adfærd, der er tilladt inden for det normalitetsbegreb, der hersker i samfundet. Det rum, som Ny Start repræsenterer for de unge, giver dem mulighed for forholdsvis frit at udtrykke deres holdninger og reflektere i fællesskab over emner, der kan være svære at tale om andre steder.

#9 Ny Start finder plads til de unge i et system med mange kasser

Ny Start spiller en væsentlig rolle i forhold til at hjælpe de unge, hvis problemer og løsningen af dem falder mellem systemets forskellige kasser. Ny Start har en fleksibilitet, som betyder, at de kan *'udfylde hullerne mellem de andre kasser'*. En del af Ny Starts rolle er at sørge for, at de unge kommer til at tale med de rigtige mennesker og at de får den hjælp og støtte, de har brug for. Nogle gange er det Ny Start, der er bedst i stand til at løfte opgaven, og andre gange er der behov for at henvise de unge til andre aktører. Det ligger således i Ny Starts opgave, at de bygger bro til andre indsatser.

#10 Ny Start samarbejder tæt med skoler og andre aktører i lokalområdet

Ny Start samarbejder med mange forskellige aktører, som de sparrer med og trækker på i forskellige dele af deres arbejde. Indsatsen samarbejder særligt med skolerne ved blandt andet at tilrettelægge pilotpraktikker for unge, der har svært ved at passe ind i undervisningen, samt aflaste på andre måder. Desuden bruger de unge sommetider Ny Start som nogle, der kan oversætte deres oplevelser og perspektiver til skolen.

NY START BHV

Ny Start er en kriminalpræventiv og tryghedsskabende indsats, som opererer i Brønshøj, Husum, Vanløse, Tingbjerg, Bispebjerg og på Nørrebro. Indsatsens målgruppe er unge i alderen 12-25 år, der har begået kriminalitet eller er i risiko for at begå kriminalitet, samt udsatte unge, der har en mangelfuld skolegang, psykiske vanskeligheder, misbrug, eller som oplever eksklusion, og hvis forældre står uden for arbejdsmarkedet og/eller kæmper med misbrug eller psykisk sygdom.

Det overordnede formål med Ny Start er at mindske og forebygge kriminalitet ved at øge de unges trivsel og bygge bro til/fastholde i uddannelse, fritidsaktiviteter og beskæftigelse. Indsatsen bestræber sig på at komme tættere på den unge og dennes familie, end skolelærere, pædagoger og sagsbehandlere normalvis har ressourcer til. Ny Start har et bredt tværfagligt samarbejde lokalt med skoler, fritidsinstitutioner, politi, boligforeninger og andre aktører i de lokalområder, de arbejder i.

Ny Start blev grundlagt i 2011, hvor Københavns Kommune blev bevilliget 28 mio. kr. fra statens satspulje til at drive en helhedsorienteret gadeplansindsats i fire udsatte boligområder, henholdsvis Gadelandet/Husumgård, Tingbjerg, Blågården og Mjølnerparken. Dengang var målgruppen for indsatsen unge i alderen 15-23 år med alvorlige og komplekse sociale problemer, ingen/begrænset tilknytning til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet og kriminel og/eller uroskabende adfærd i boligområdet. Siden 2014 har Københavns Kommune finansieret Ny Start via egne midler.

Ny Start er organiseret i to teams, der opererer i to forskellige områder. Det ene team dækker Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg, mens det andet team dækker Bispebjerg og Nørrebro. Ny Start har 10 fuldtidsbeskæftigede medarbejdere ansat – fem i hver afdeling. Denne indsatsbeskrivelse omhandler den del af indsatsen, der dækker Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg.

Ny Start BHV

Ny Start BHV (herefter Ny Start) arbejder både individuelt og holdbaseret med de unge i indsatsen. I den individorienterede del af indsatsen arbejdes der med at udvikle den unges psykologiske og relationelle egenskaber, samt med mere praktiske forhold såsom hjælp til lektier og jobsøgning. Hvis den unge har brug for anonym sparring og rådgivning, tilbyder indsatsen også det. Ny Start er ikke en myndighedsindsats, og derfor skal de unge ikke visiteres til indsatsen. Indsatsen har dog et tæt samarbejde med myndighedsområdet.

I den holdbaserede del arbejder indsatsen fortrinsvist med grupper af unge, som allerede kender hinanden, for på den måde at kunne præge den enkelte unge ved at arbejde med gruppens dynamik, adfærd, normer og forhold til uddannelse, beskæftigelse og generelle fremtid. Det foregår enten i lommepengejobindsatsen, hvor der arbejdes om et fælles tredje såsom at lave rollespilssværd eller bygge en bænk, eller i Talentfabrikken (fagligt understøttende indsats på Bellahøj Skole), hvor de unge i forbindelse med deres skolegang mødes om at lave mad og lektier.

Fælles for de fire områder, som Ny Start dækker, er, at der bor en høj andel af familier, som lever med sociale problemer såsom arbejdsløshed, lavt uddannelsesniveau og helbredsproblemer. Imidlertid er der unikke lokale forskelle mellem de fire områder, når det kommer til områdernes historie og de kommunale, boligsociale og frivillige aktører, der arbejder i de forskellige områder. Kendskab til de enkelte områders historie og lokale dynamikker bidrager desuden til en forståelse

af de geografiske konflikter, der sommetider præger relationerne mellem de unge.

Ny Start har fordelt arbejdet således, at hver medarbejder kun dækker ét område. Det giver den enkelte medarbejder mulighed for at tilegne sig specialiseret viden om området, og danne tætte relationer til målgruppen og relevante samarbejdspartnere.

Tre af Ny Starts medarbejdere er uddannet pædagoger, mens de to øvrige medarbejdere er uddannet henholdsvis historiker og kok. Alle medarbejderne har tidligere erfaring med at arbejde projekt- og/eller indsatsorienteret med udsatte unge.

KAPITEL 2

MÅLGRUPPEN FOR NY START

Ny Starts målgruppe er kriminalitetstruede unge mellem 12 og 25 år, som befinder sig i udsatte positioner. De unge har allerede begået kriminalitet eller er i risiko for at begå kriminalitet. De unge har typisk en mangelfuld skolegang, de kan have problemer med misbrug og har ofte oplevelser med at være ekskluderet fra de etablerede sociale fællesskaber. De unge har en række udsathedsmarkører, og flere af dem er kendt i det sociale system. Flere af de unge kommer fra familier, hvor forældrene står uden for arbejdsmarkedet, lever med psykisk sygdom og oftere er registreret for kriminalitet.

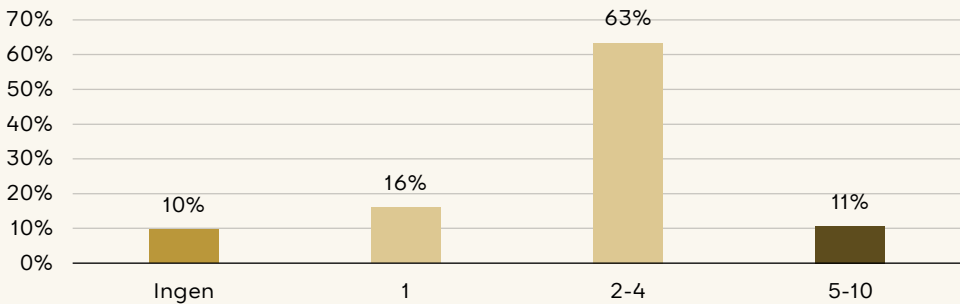
HVEM ER INDSATSENS UNGE?

Om de unge (i lommepengejobindsatsen)

De unge i Ny Start er kendetegnet ved flere problemstillinger, og kriminalitetsbekymringen optræder ofte sammen med andre udfordringer. For at være en del af Ny Start skal de unge være kriminalitetstruet. Det kan være unge, som endnu ikke har begået kriminalitet, men hvor der er en bekymring, men det kan også være unge, der har begået kriminalitet, og som er i risiko for at begå ny kriminalitet. De unge er kendetegnet ved flere risikofaktorer både hos dem selv, deres familie og deres omgangskreds. I dette kapitel beskrives de unge dels ud fra interviews med medarbejderne og dels ud fra kvantitativ data. Den kvantitative data omhandler unge, som har været en del af lommepengeindsatsen og som Ny Start har CPR-nummer på. Data gælder unge, der har haft et lommepengejob hos Ny Start i perioden 1. januar 2019 – 30. juni 2024. Langt størstedelen af de unge bruger Ny Start som et anonymt tilbud, og disse unge er der ikke data på.

De unge kan beskrives ud fra deres udsathedsmarkør, se figur 1. Udsathedsmarkøren består af en række indikatorer, der siger noget om graden af udsathed, jo højere en score, jo højere er udsathed. Definitionen af udsathedsmarkørerne fremgår af side 35, og dækker blandt andet over, hvorvidt den unge har modtaget en forebyggende foranstaltning, er blevet sigtet for kriminalitet eller har en forælder, der er uden beskæftigelse. Som det fremgår af figur 1 har 10 % af de unge ingen udsathedsmarkør, 16 % har 1 udsathedsmarkør, 63 % har 2-4 udsathedsmarkører, mens 11 % har 5-10 udsathedsmarkører. For langt størstedelen af de unge gælder det altså, at der ikke alene er tale om en kriminalitetsbekymring.

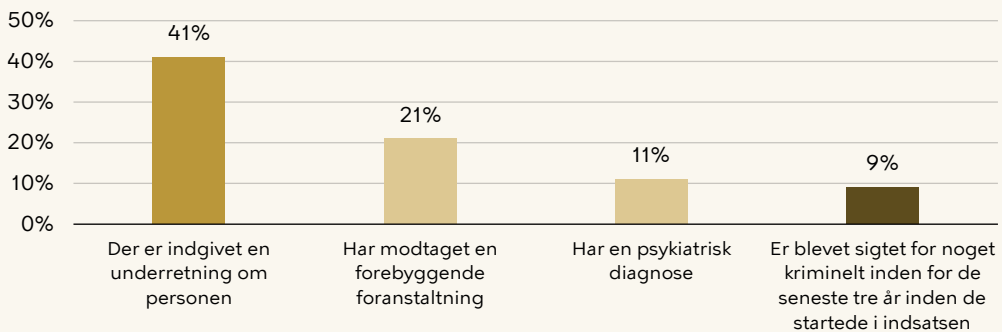
Figur 1: Udsathedsmarkører for unge i Ny Starts lommepengejobindsats, pct.¹

Kilde: Kontor for Analyse og Klima, Københavns Kommune pba. registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 2 viser flere forhold, der siger noget om de unges tilknytning til det sociale systemet, de psykiatriske forhold og deres kriminalitet inden deres lommepengejob i Ny Start. Som det fremgår af figuren, er der indgivet en underretning på 41 % af de unge, 21 % har modtaget en forebyggende foranstaltning, 11 % har fået stillet en psykiatrisk diagnose og 9 % er blevet sigtet for kriminalitet op til tre år før de startede i et lommepengejob i Ny Start. Medarbejderne fortæller, at det særligt er ADHD-diagnoser, som de unge fortæller om.

Figur 2: Sociale karakteristika for unge i Ny Starts lommepengejobindsats, pct.²

Kilde: Kontor for Analyse og Klima, Københavns Kommune pba. registerdata fra Danmarks Statistik.

Køn og alder

Ny Start henvender sig til unge mellem 12 år og 25 år. Gennemsnitsalderen for de unge i lommepegeindsatsen er på 13 år, se figur 3. Der er en overvægt af drenge i lommepegeindsatsen og drengene udgør ca. 80 %.

Figur 3: Data om Ny Start unge, antal, køn og gennemsnitsalder

Kategori	Deltagere
Deltagere, antal	112
Drenge, pct.	82
Piger, pct.	18
Gennemsnitlig alder, år	13

Kilde: Kontor for Analyse og Klima, Københavns Kommune.

Forholdet til skolen

Langt de fleste unge i Ny Start har en oplevelse af at være marginaliseret i skolen. De skolemæssige udfordringer starter gerne i 5.-6. klasse. Medarbejderne beskriver, hvordan de skolemæssige udfordringer består i, at de unge har svært ved at følge med i det faglige, de kan have svært ved at sidde stille og de kan gradvist få et øget skolefravær. Medarbejderne fortæller, at de unge generelt beskriver et skolesystem, der udsætter dem for forskelsbehandling og som ikke giver dem en chance. Der er tale om en generel beskrivelse, men samtidig er der også eksempler på lærere, der har en positiv rolle i de unges liv.

Sammenhængen mellem det dårlige forhold til skolen og kriminalitet er ikke nogen overraskelse og det er beskrevet flere gange i forskningslitteraturen. Eksempelvis skrev Flemming Balvig i Den Ungdom fra 2006:

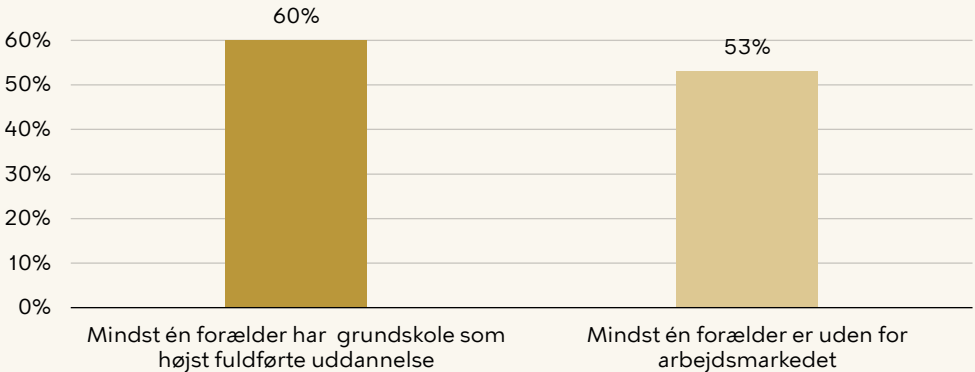
Forholdet til skolen er det enkeltområde i de unges liv, der udviser den største sammenhæng med, hvor meget kriminalitet de (unge) begår. Det viste undersøgelserne allerede i 1979, og det er blevet bekræftet af de senere undersøgelser (Balvig 2006:44).³

Udfordringerne i skolen sætter sig i de unges selvforståelse, og selvom de unge udviser en stor grad af selvtillid, så er det ifølge medarbejderne i Ny Start kendetegnende for de unge, at de har et lavt selvværd.

Udfordringer i familien

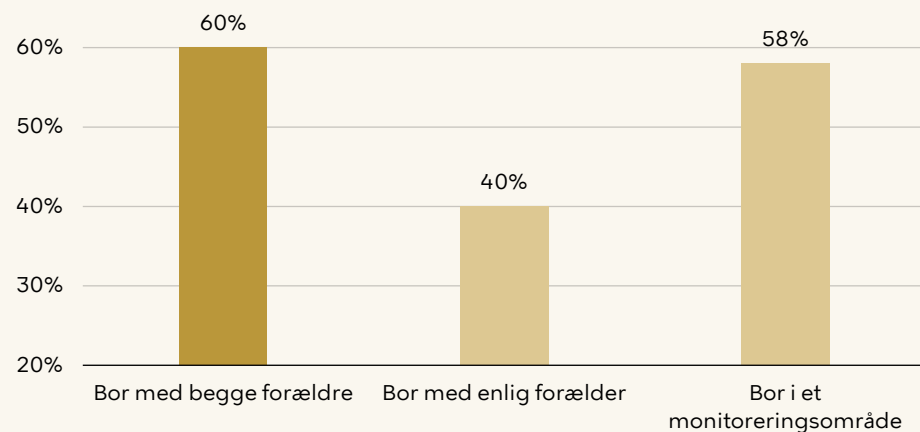
Figur 4, 5 og 6 viser nogle af de familiemæssige forhold som de unge kommer fra. Af figur 4 fremgår det, at 60 % af de unge har mindst én forælder med grundskole som højest fuldførte uddannelse, mens 53 % af de unge har mindst én forældre, der står uden for arbejdsmarkedet.

Figur 4: Uddannelses- og beskæftigelseskarakteristika for forældrene til unge i Ny Starts lommepegejobindsats, pct.⁴

Kilde: Kontor for Analyse og Klima, Københavns Kommune pba. registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 5: De unges boligforhold, pct. ⁵

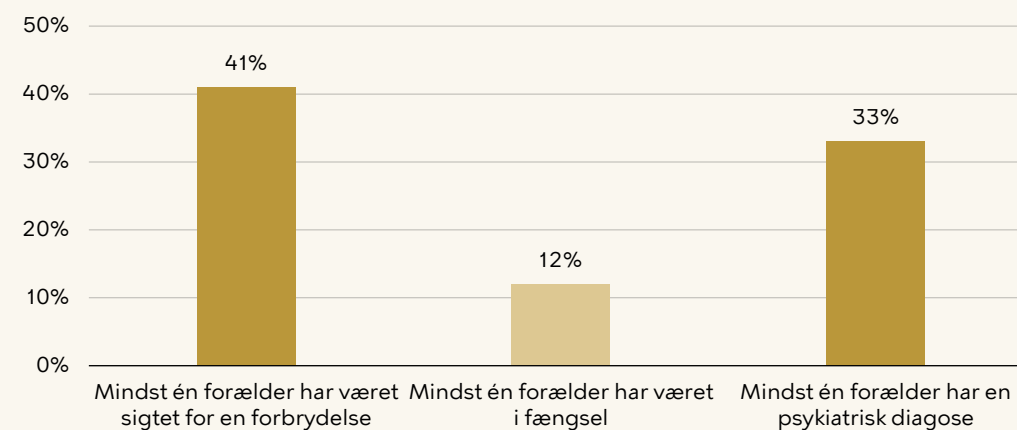

Kilde: Kontor for Analyse og Klima, Københavns Kommune pba. registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 5 viser de unges boligforhold. 60 % af de unge bor med begge forældre. 40 % bor med en enlig forælder, og 58 % af de unge, der har været i et lommepengejob i Ny Start, bor i et monitoreringsområde.

Medarbejderne fortæller, at mange af de unge kommer fra hjem, hvor der er mistrivsel i hjemmet. Det kan være forældrene har (krigs)traumer, og det kan også være hjem, hvor der forekommer vold. 41 % af de unge har mindst én forælder, der har været sigtet for en forbrydelse, 12 % har mindst én forælder, der har været i fængsel, mens 33 % af de unge har mindst én forælder, der har en psykiatrisk diagnose, se figur 6. Som det fremgår af afsnittet om rekruttering, er det kendetegnede for mange af de unge, at de har ældre søskende, der også har brugt Ny Start.

Figur 6: Forældre kriminalitets- og psykiatrikarakteristik, pct. ⁶

Kilde: Kontor for Analyse og Klima, Københavns Kommune pba. registerdata fra Danmarks Statistik.

Mistillid og modstand mod systemet

Det er kendetegnende for gruppen af unge, at de har en mistillid til og modstand mod systemet. En medarbejder i Ny Start fortæller, hvordan de unge ser sig selv som værende en del af en subkultur i Danmark. De betragter sig selv som værende uden for normalsamfundet og deres verden er meget geografisk afgrænset til det sted, hvor de bor. Der er ifølge medarbejderne også flere af de unge, der har et mere ekstremistisk tankesæt om religion.

HVEM ER INDSATSENS UNGE?

Kamp om pladserne

En medarbejder beskriver de unge i Ny Start som unge, der har en forholdsvis normal teenagedrenge adfærd, men bare i en voldsommere form. Deres adfærd kan forstås som udtryk for en positionering, som måske er hårdere i disse grupper, fordi de oftest er lavest i hierarkiet. Når de unge, der er i forløb i Ny Start, måler sig med andre unge på deres alder, er de ifølge en medarbejder mindre succesfulde, hvad angår skole, popularitet hos pigerne og alt det andet, der er vigtigt i teenageårene. De unge kæmper ikke om de øverste pladser i hierarkiet, for de ligger fast. Det er i bunden, der er den hårdeste kamp og de unges adfærd kan forstås som et behov for at undertrykke de andre, så de ikke selv skal indtage den nederste position.

Ikke en afgrænset målgruppe og ikke for alle

Ny Start er ikke en myndighedsindsats og målgruppen er derfor ikke fuldstændig afgrænset. Det er en forudsætning for at være en del af Ny Start, at den unge ikke har for store psykiske udfordringer. I lommepengejobindsatsen arbejdes der med værktøj, og for at være en del af indsatsen skal de unge være i stand til at påtage sig det ansvar, der følger hermed.

Ny Start arbejder blandt andet med gruppebaserede indsatser, og her kan der indgå mere ressourcestærke unge, som ikke nødvendigvis er kriminalitetstruet, men som er en del af målgruppens sociale fællesskab (læs mere på side 22).

Få dem tidligt, så de kan påvirkes

Medarbejderne i Ny Start vil gerne have fat i de unge så tidligt som muligt, og gerne inden det 13-14-år, hvor de begynder at optræde i kriminalitetsstatistikken. Jævnfør figur 3 er gennemsnitsalderen for de unge i lommepengejobindsatsen på

13 år. Medarbejderne fortæller om den helt unge målgruppe, at de typisk ikke har begået straffelovskriminalitet, men de kan have højt skolefravær, prøvet at ryge hash og så kan de også have været oppe at slå.

REKRUTTERING – DE UNGES VEJE TIL NY START

Ny Start er ikke en myndighedsindsats og de unge skal ikke visiteres til indsatsen. Rekrutteringen til Ny Start sker via forskellige kanaler. Enten er det Ny Start selv, der finder de unge eller også er det andre aktører, der henviser de unge til indsatsen.

Ny Start har en stærk lokal forankring, og de unge fortæller, at Ny Start er en indsats, man kender til, hvis man bor i området. For eksempel er en af lokationerne (Bellahøj) placeret, så den er synlig for de unge, hvilket betyder, at de unge i en tidlig alder observerer, at de ældre unge bruger indsatsen. Denne synlighed betyder, at indsatsen bliver en naturlig del af området og det bliver en indsats, som de unge i en tidlig alder kan se sig selv i.

Det økonomiske aspekt i form af løn i lommepengejobindsatsen er en vigtig del i forhold til at kunne tiltrække de unge. En medarbejder fortæller, hvordan de i lokalområdet bliver mødt af børn, der ikke er gamle nok til indsatsen, som sige at de gerne vil ind i indsatsen, når de bliver gamle nok, så de kan komme til at tjene nogle penge.

Langt de fleste unge rekrutteres via ung-til-ung-metoden. Her er det de unge i Ny Start, der foreslår andre unge til indsatsen. Denne rekruttering kan ske ved at medarbejderne spørger de unge i Ny Start, hvem det vil være relevant at få ind i indsatsen. Omvendt kan det også være de unge, der af sig selv foreslår deres venner eller ældre unge, der henviser yngre unge, der er kommet på afveje og som de mener har brug for hjælp. Ung-til-ung-rekruttering har den fordel, at de unge har fingeren på pulsen og de ved, hvad der sker i området og hvilke unge, der er kriminelle eller kriminalitetstruet.

De unge rekrutteres også via lillebror-metoden. Her er det via ældre søskende, der har været i Ny Start, at de unge kommer ind i indsatsen. Flere af medarbejderne for-

tæller, at de har haft flere generationer af søskende i forløb hos dem. Rekruttering via ung-til-ung og lillebror-metoden har den fordel, at Ny Start får fat i de unge inden systemet ser dem. Det er en styrke taget i betragtning, at det er vigtigt at arbejde med de unge inden de er alt for involveret i kriminalitet. Omvendt har denne metode den udfordring, at den kan blive for ensformig og at Ny Start kun får fat i unge, der færdes i de samme sociale kredse, som de allerede kender. Det sker også, at Ny Start bliver kontaktet af politiet vedrørende en kriminalitetstruet ung, som de ikke tidligere har haft kontakt med, fordi den unge ikke er en del af den omgangskreds, der deltager i Ny Start.

Rekrutteringen til Ny Start kan også ske ved at medarbejderne fra Ny Start spørger skolen og klubben, om de har unge, der vil have gavn af at komme i forløb i indsatsen. Det er kun en metode, der bliver brugt, når der ikke er en naturlig tilstrømning til Ny Start.

Endelig er der også den mulighed, at det er andre voksne, der henviser til Ny Start. Det kan være skolen, klubben eller en sagsbehandler, der henvender sig med unge, som de ikke ved, hvad de skal gøre ved. Ny Start er også en del af SSP-samarbejdet og de får igennem koordinationsgruppen oplysninger om unge under 18 år, der er sigtet eller hvor der er en underretning om en kriminalitetsbekymring.

KAPITEL 3

NY STARTS METODE

Ny Start er en socialpædagogisk indsats, der har til formål at hjælpe kriminalitetstruede unge lokalt i Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg. Ny Start er en dynamisk indsats, der afspejler de unges behov, og den udfolder sig på flere forskellige måder. I Ny Start arbejdes der både med individuelle forløb og med grupper. I kapitlet beskrives Ny Starts arbejde med de unge.

NY START ER DET, DER ER BRUG FOR, AT NY START SKAL VÆRE

Ny Start er en dynamisk indsats, der tilpasser sig de lokale forhold og de unges situation og behov. Om dette siger en medarbejder:

*Ny Start er ikke én ting. Ny Start er det, der er brug for, at Ny Start skal være.
(medarbejder i Ny Start)*

Ny Start begyndte i sin tid som en gadeplansindsats, hvor det handlede om at være fysisk til stede og skabe tryghed i lokalområdet, og træde til, når der opstod situationer, der skulle håndteres. Over tid er der sket en transformation og Ny Start er ikke længere en gadeplansindsats. Ny Start er i dag en mere modulerbar indsats, der løser mange forskellige behov.

Der sker i Ny Start en tilpasning til de unge og medarbejdernes kompetencer lokalt, hvilket betyder, at der er forskel på indholdet på tværs af områder. Som en medarbejder formulerer det:

*Det er jo også derfor, at der ikke bliver arbejdet ens med dem fra Tingberg, dem fra Husum og dem fra Bellahøj, fordi de er ikke ens de unge og det er faktisk ret tydeligt at mærke forskel. Ofte kan man godt mærke om nogen er fra Tingberg eller Husum eller Bellahøj. Og fordi vi også kommer med forskellige uddannelser, interesser og kompetencer, så er det svært at ensrette det, hvis det skal være tilrettelagt efter, hvad der er bedst for de unge.
(medarbejder i Ny Start)*

Der sker således en lokal tilpasning af indsatsen til områdets behov. En af medarbejderne fortæller for eksempel, at han har mere fokus på vejledningscafé frem for arbejdsbold, fordi der blandt de unge i hans område er en stor efterspørgsel på at lave jobansøgninger.

Behovet for at tilpasse indsatsen til de lokale forhold, hænger også sammen med de andre indsatser i området, og hvad de kan tilbyde de unge. Se mere om Ny Starts rolle i forhold til de andre indsatser i kapitel 5.

Den variation og fleksibilitet, der ligger i Ny Start, er et udtryk for de unges forskellige behov. Der er ikke én grund til, at de unge benytter Ny Start, og deres behov peger i mange forskellige retninger. Spurgt ind til, hvad de unge bruger Ny Start til, svarer en medarbejder:

*Det vil jeg sige er individuelt. Der er både noget med alder, noget med køn, noget med kriminalitetsniveau og alt sådan noget, fordi der er jo også nogen, der kommer med jobsøgningsdelen. Det er det de meget gerne vil. Og så er der også nogen, der kommer og siger, "min ven siger du kan hjælpe mig med at finde en god advokat" (...) nogle gange er det bare en samtale, der gør at man hører dem. "Jamen, hvis du ikke har bestilt dine feriepenge, så må du lige komme, når du får fri, så ordner vi lige det, fordi du skal have dine feriepenge ellers så" eller hvis de kommer og siger "jeg blev afhørt, men de glemte at fortælle mig mine rettigheder" eller et eller andet "ej, det skal vi lige have undersøgt, så må vi lige ringe til lokalbetjenten og spørge, hvad det er for noget om han kan undersøge, hvad det er". Altså så at almindelige samtaler også leder ind til, at der er noget, hvor vi skal give en opbakning, hvor de mangler en voksen i deres liv.
(medarbejder i Ny Start)*

Individuelle forløb

Ny Start kan tilbyde de unge individuelle forløb og de laver håndholdte indsatser, når der er brug for dette. Det kan for eksempel være unge, der er blevet smidt ud af skolen – det kan være i en uge eller et halvt år – og mens der findes et permanent skoletilbud, kan den unge være hos Ny Start.

HJÆLP TIL SKOLE, UDDANNELSE OG ALT DET PRAKTISKE

Det kan også handle om, at de unges kriminalitetsbelastning er for stor til, at det er hensigtsmæssigt, at de skal indgå i et gruppeforløb. En af medarbejderne formulerer det således:

Hvis du som 15-årig sælger kokain ud af en bil midt i Jylland, skal du måske ikke hænge ud med andre mennesker på 15 år. Så der er også en forskel på tyngden i det.

(medarbejder i Ny Start)

Brobygger til andre indsatser

En del af Ny Starts rolle er at sørge for, at de unge kommer til at tale med de rigtige mennesker og at de får den hjælp og støtte, de har brug for. Nogle gange er det Ny Start, der er bedst i stand til at løfte den opgave, og andre gange er der behov for at henvise de unge til andre aktører. Det ligger således i Ny Starts opgave, at de bygger bro til andre indsatser og det i en helt konkret form. Om dette fortæller en medarbejder:

Vi kan tage dem (red. de unge) i hånden og tager dem med derhen (red. til indsatserne), så det rent faktisk sker. Hvor det der ville ske, hvis vi ikke var her, ville være mere af det der med, at nogen stikker de unge et telefonnummer i hånden. "Du kan jo ringe til dem her, hvis du har brug for at snakke med nogen", men de her unge, de kan ikke ringe til nogen, hvis de har brug for hjælp.
(medarbejder i Ny Start)

Hjælp til skole

Flere af Ny Starts indsatser foregår i skoletiden, og har særligt fokus på at løfte de unges faglige niveau. I Ny Start kan de unge få hjælp med deres lektier og forberede sig på deres eksaminer. Denne hjælp kan foregå 1:1, men det kan også være et egentligt forløb, som det for eksempel er tilfældet i Talentfabrikken, der ligger i Bellahøj. Talentfabrikken er et fast samarbejde mellem Bellahøj Skole og Ny Start, som understøtter skolens indsats over for udskolingens mest kriminalitetstruede unge. Indsatsen blev etableret i en periode, hvor en gruppe elever bidrog til uro og utryghed på skolen. Som led heri udviklede Bellahøj Skole og Ny Start Talentfabrikken med henblik på at adressere faglige, sociale og psykologiske udfordringer blandt målgruppen. Mere specifikt mødes to separate grupper på seks til syv unge en gang om ugen med to af Ny Starts medarbejdere og en lærer fra skolen, og får hjælp til deres lektier og til at løse de konflikter, der opstår i og uden for skoledagen.

Som tidligere nævnt har flere af de unge et anstrengt forhold til skolen, og det kan derfor være positivt for de unge, at det er nogle andre end deres lærere, der hjælper dem. I Talentfabrikken bliver de unge taget ud af skolen for at få noget ekstra faglig støtte, men i Ny Start arbejdes der også mere generelt på at forbedre de unges forhold til skolen. En medarbejder giver et eksempel på, hvordan Ny Start kan understøtte, at der skabes en bedre relation mellem den unge og skolen:

Nu har jeg nogle unge mennesker fra 7. årgang, som er blevet taget ud af tysk og fransktimerne frem til sommerferien. (...) Så har jeg spurgt, om vi skal prøve at lave noget, hvis det er ok med skolen og deres forældre og alle siger fagligt, I kan klare det. Hvor vi laver noget af det her arbejde over på skolen. Vi får ikke løn for det, men så bliver I taget ud af timerne, så der kan ske noget andet. Så får I nogle positive fortællinger omkring skolen. Og skolen får det samme om jer. Så har

har vi købt cykelstativer, og i tirsdags stod vi og lavede bordtennisbat og skar ud til sådan et rundt bordtennisbord. Hvor lærerne lige pludselig begyndte at interessere sig lidt for de her drenge som altid bare sidder over i hjørnet af skolegården.

(medarbejder i Ny Start)

Ny Starts opgave er således bredere end det rent faglige. De hjælper og understøtter mere generelt med at skabe et bedre forhold mellem de unge og skolen.

Hjælp til uddannelse(svalg)

Det er en del af Ny Starts arbejde at hjælpe de unge godt på vej i livet, og i den opgave ligger også at hjælpe de unge videre, når de er færdige med skolen. Det kan både ske ved at få de unge til at tale med en UU-vejleder, men det kan også være i form af en mere håndholdt indsats, hvor de unge får noget ekstra hjælp og støtte.

Ny Start påtager sig også en rolle i afklaringen af de unges uddannelsesvalg. Ifølge medarbejderne i Ny Start er der mange af de unge, der oplever et uddannelsespres hjemmefra, som det kan være svært at leve op til. Som en medarbejder formulerer det:

Der er jo nogle forældre, der bare gerne vil have, at alle deres børn bliver læger.

Det er sådan lidt. Han har jo ikke passet sin skole i 8 år. Hvad havde du tænkt dig?

(medarbejder i Ny Start)

Flere af de unge er pressede af forestillinger om, hvad der er den rigtige vej at gå efter skolen. En vej, som ofte er ensporet, da de gymnasiale uddannelsesinstitutioner er første og nogle gange eneste valgmulighed. Samtidig kan tanker om tilsyneladende nemmere veje til succes virke besnærende, såsom kriminalitet som levevej, hvilket også er noget de unge sommetider tester af med Ny Starts medarbejdere:

Det kan være, at der er en, der siger "du skal ikke gå på den klovneskole" eller "det er taberagtigt at gå på FGU". Det kan også være en, der siger, "hvad fanden skal jeg bruge uddannelse til, når jeg kan tjene hurtige penge ude på gaden?" (...) Det er en af de situationer, hvor de lige skal teste, hvad der bliver der sagt, hvis de siger det.

(medarbejder i Ny Start)

En af opgaverne for Ny Start er således at hjælpe de unge med at håndtere de forskellige forventninger, der kan være til dem, og få dem til at træffe de uddannelsesvalg, der er rigtige for dem. Om dette siger en medarbejder:

Jeg siger også tit, at det ikke er alle, der skal have en uddannelse med det samme for eksempel. Fortæl dem om, at det er okay. Vis dem en større virkelighed end den, de måske nogle gange hører derhjemme, som jeg tror i hvert fald alle de år jeg har været her og oplevet som uvidenhed meget fra forældrene, som ikke selv har taget uddannelse i Danmark, men samtidig et kæmpe krav om, at de alle sammen skal være studenter fra gymnasiet, selvom deres forældre ikke har en anelse om, hvad det er.

(medarbejder i Ny Start)

Imidlertid er flere af de unge ikke særligt motiverede for de boglige fag, hvilket kan være en svær erkendelse, når omgivelsernes forventning er, at man i fremtiden skal være ingeniør eller jurist. Derfor arbejder Ny Start med at justere de unges forventninger til fremtiden og forståelse af rigtige og forkerte uddannelsesvalg, så de passer til, hvad de selv har lyst til og er gode til.

Jeg har haft en, som startede på en uddannelse, han syntes var frygtelig, Han kom ofte og talte med mig om, hvor fucked up han syntes det hele var. (...) Nu er

han i praktik på sin fars værksted. Nu kommer han og er helt glad for det han laver i praktikken. Derfor siger jeg til ham, at hvis han er ked af at gå i skole, men elsker jobbet, så kunne det måske være, at han skulle lave det i stedet.
(medarbejder i Ny Start)

Hjælp til alt det praktiske

Noget af det der adskiller Ny Starts unge fra unge generelt er opbakningen og den hjælp, de kan få fra familie og venner. For unge i udsatte positioner er det ikke en selvfølge at få hjælp til det praktiske derhjemme, så det er også noget Ny Start hjælper de unge med. Når de unge er i Ny Start er det helt naturligt, at de får hjælp med e-Boks, udbetaling af feriepenge, MitID, pas og ansøgning om statsborgerskab eller opholdstilladelse.

Samtidig med at Ny Start har en opgave i at give de unge nogle bedre betingelser for deres liv på den lange bane, har de også en stor rolle i at hjælpe her og nu. Ny Start er en kriminalpræventiv indsats og deres målgruppe lever et liv, hvor de selv eller nogen i deres omgangskreds nogle gange havner i konfliktfyldte situationer, hvor de har brug for hjælp. En del af Ny Starts arbejde handler derfor om at være til rådighed og hjælpe, når konflikterne opstår.

NY START HJÆLPER, NÅR DER ER BRUG FOR DET

Hjælp i kritiske situationer

Under vores observation af Ny Starts indsats Talentfabrikken, oplevede vi, hvordan hjælpen kan tage sig ud. En af de unge havde netop fået en dom og mens han stod og lavede mad med en af de voksne snakkede de om, hvad det betød for hans liv og hvordan han kom videre herfra. I snakken blev der både talt om det helt praktiske – som hvordan han kunne forvente at afsone og om han kunne følge sin uddannelse online under sin afsoning – men der blev også talt om alt det positive han havde kørende for sig og det blev aftalt, at medarbejderen skulle tage fat i UU-vejlederen og få afklaring på den del. Situationen er et eksempel på, at Ny Start træder til i kritiske situationer både med praktisk hjælp og som en ressource, der hjælper de unge og taler deres sag. Det er ikke kun i situationer af kriminel karakter at Ny Start træder til. Det kan også være, hvis de unge ikke kommer ind på den uddannelse de gerne vil, ikke kan få en læreplads eller bliver smidt ud af skolen. Uanset hvad, så bliver Ny Start et sted, hvor de unge kan få hjælp og støtte, så de ikke skal stå alene med beslutningerne og ansvaret for deres liv.

Hjælp i overgange

Medarbejderne i Ny Start er opmærksomme på, at det særligt er i krisesituationer i de unges liv, at det kan gå skævt. En af medarbejderne i Ny Start formulerer det således:

Og så er vi der i krisesituationer, og det er også i de situationer, man kan træffe kriminelle og dumme beslutninger, som sætter én i en bestemt retning i livet.
(medarbejder i Ny Start)

De kritiske situationer er særligt i overgangene, og om dette fortæller en medarbejder:

Krisesituationerne er meget overgangen fra 9. klasse til videreuddannelse og så gør man, hvad mor og far siger, og så dropper man ud efter et par måneder, og så er der et år til, at man kan starte et nyt sted. Det kan også være senere, hvor du måske dropper ud af en erhvervsuddannelse, hvor du igen står uden indkomst.
(medarbejder i Ny Start)

Disse overgange bliver særligt kritiske, fordi de unge kommer i en situation, hvor de ikke skal noget og hvor der ikke nødvendigvis er voksne, der hjælper dem videre. I disse perioder kan det være, at de unge helst bare "vil sidde og spille PlayStation og ryge hash og så hænger man ud med andre som heller ikke har noget at lave, og som tjener deres penge på en anden måde" (medarbejder i Ny Start).

I disse situationer er Ny Start afhængige af, at den relation de har opbygget til de unge hen over årene gør, at de unge rækker ud, når de har brug for hjælp. I Ny Start ligger der ligefrem en forventning om, at de unge rækker ud, hvis de er i problemer. Om dette siger en medarbejder:

Det handler om, at vi laver det her som vi bruger til at bygge relationer, og når de dropper ud, skal de ringe til mig. Jeg snakker med dem om det og siger til dem, "at jeg vil helst have, at du ringer to uger før du bliver smidt ud af skolen end efterfølgende". Og noget af det kan jo være, at så kommer de herved og arbejde. Når de lige har haft en stor krise eller nederlag og så snakker vi det igennem sammen. Og så får de noget, de får lige penge og nogle succesoplevelser og så er det jo, "hvad skal du nu?". Mit bedste bud er, at man kan få et fuldtidsarbejde og så kan du søge ind på et nyt studie.
(medarbejder i Ny Start)

Håndtering af konflikter betinget af tilhørsforhold til forskellige bydele

En del af det at hjælpe til i akutte situationer er også at hjælpe med at løse de konflikter, der opstår blandt de unge. Ny Start er tilstede, når der opstår konflikter mellem deres unge, hvilket er særligt væsentligt på Bellahøj Skole, hvor indsatsen har en af sine afdelinger. Her går både elever fra Bellahøj og Tingbjerg, hvor der bor grupper af unge, der har et anstrengt forhold til hinanden, og som sommetider kommer i konflikt. Nogle af de unge, som er tilknyttet Ny Start, er en del af eller har relationer til personer i de grupper, hvilket kan skabe problemer i elevgruppen. Som en af de unge siger:

Er der nogen, som kan have et problem [med unge fra en anden bydel, red.], og fordi du så er derfra, så kan de tænke, at du også er en del af det problem.
(ung i Ny Start)

På den måde kan det være svært for de unge at være klassekammerater i skolen, og samtidig være i et stridsforhold uden for skolen. Konflikter mellem grupper af unge fra forskellige bydele er et fænomen, som flere af Ny Starts medarbejdere reflekterer over i vores interview med dem.

Nedenfor sætter en af dem ord på, hvordan forskelle i tilhørsforhold kan komme til udtryk i hverdagen på Bellahøj Skole:

Han [indsatsdeltager, red.] kommer fra Tingbjerg, men har gode venner her i Bellahøj. Men for to måneder siden blev han sat i det dilemma, at han skulle vælge mellem Tingbjerg og Bellahøj. Han blev udstødt af Tingbjerg i sin tid, fordi

han vidnede mod en fra Tingbjerg i en retssag. Det var derfor han kom på Bellahøj Skole. Efterfølgende har de drenge fra Tingbjerg sagt til ham, at han skal vælge side, og i den forbindelse er han gået over til Tingbjerg igen.
(medarbejder i Ny Start)

At en elev fra Bellahøj Skole står i opposition til sine klassekammerater kan selv sagt udløse konflikter i hverdagen. Når det sker, bruger de unge sommetider Ny Start som konfliktmægler, og som nogle, der kan bibringe nye perspektiver på roden til konflikten og løsninger på den:

Der er jo forskellige byer, men vi er allesammen i samme skole, så der kan være mange konflikter med små ting og sådan noget. Hvis der så er nogen, der har sagt et eller andet, så er man ikke lige så gode venner, som man er med en fra sin egen bydel. (...) I de situationer kan man altid tale med [medarbejdernes navne], og så vil man altid finde en løsning, eller finde ud af, hvorfor det her er sket. Hvad kan vi gøre ved det? Er det noget, vi skal tale med skolen om? Er det noget vi skal gøre noget ved? De har mange forskellige løsninger.
(ung i Ny Start)

DEN HOLDBASEREDE TILGANG

Den holdbaserede tilgang

Én af metoderne i Ny Start er den holdbaserede tilgang. Her arbejdes der med en gruppe unge i et forløb over en længere periode. I Ny Start arbejdes der med den holdbaserede tilgang i deres lommepengejobindsatser og i Talentfabrikken i Bellahøj. Der er forskel på holdstørrelsen i de forskellige indsatser, men der arbejdes typisk med fire til otte unge ad gangen, men der er også eksempler på hold med op til 16 unge. En opgørelse over unge, der har haft et lommepengejob i Ny Start i perioden 1. januar 2019 – 30. juni 2024 viser, at de unge i gennemsnit har et lommepengejob i lige under et år (361 dage), se figur 3.⁷

Når der i Ny Start arbejdes med en gruppe af unge, er der typisk en konkret opgave som skal løses i fællesskab. Den fælles opgave skaber en ramme, som giver bedre mulighed for at udføre det pædagogiske arbejde. En medarbejder beskriver Ny Starts metode således:

Jeg tror, at den pædagogiske term ville være 'det fælles tredje'. Her træder man ind i noget sammen. Det kunne være, at vi laver mad, og det er noget, vi gør sammen.
(medarbejder i Ny Start)

Det fælles tredje

Det fælles tredje er et pædagogisk begreb introduceret af Michael Husen⁸. Begrebet beskriver en metode, hvor pædagoger og – i dette tilfælde – de unge deltager i en fælles aktivitet og arbejder hen imod nogle fælles mål. Det afgørende er ikke selve aktiviteten, men det fællesskab og den relation, som aktiviteten skaber. Det fælles tredje kan tage mange former. I Talentfabrikken i Bellahøj handler det eksempelvis

om, at de unge er med til at handle ind og lave mad, mens de unge i lommepegejob laver håndværksopgaver, der munder ud i konkrete produkter. En medarbejder beskriver styrken ved at arbejde sammen med de unge om en fælles opgave:

Det er en naturlig måde for voksne at være sammen med børn på. Det gør, at man har nogle rammer, hvor man kan tale om tingene. Det handler ikke om, at jeg skal skælde dig ud, fordi du har været ude at køre i bil eller noget. Men når vi nu alligevel står her, så kan vi godt tale om, hvorfor man skal have kørekort, og hvad det var, du gjorde galt.
(medarbejder i Ny Start)

Det fælles tredje giver således en anden adgang til de unge, fordi mødet ikke direkte tager udgangspunkt i deres problemer eller livssituation. Samtalerne opstår i forbindelse med en fælles aktivitet, hvilket kan skabe en mindre konfronterende og mere tillidsfuld relation mellem de unge og medarbejderne. Det fælles tredje kan både ske i arbejdet med grupper, men det kan også udfolde sig i 1-1-relationen mellem den unge og medarbejderen.

Det er ikke nok kun at hygge sig

Blandt medarbejderne i Ny Start er der en klar tilkendegivelse af, at det ikke er ligegyldigt, hvad de unge og medarbejderne mødes om. Flere medarbejdere fortæller, at aktiviteterne skal give de unge nogle redskaber og kompetencer, som de kan tage med sig videre i livet. Aktiviteterne skal have et opbyggeligt formål, og det er ikke nok bare at "hygge sig". De unge skal opleve, at de lærer noget gennem deres deltagelse i indsatsen. Der er eksempler på mere sociale aktiviteter, som for eksempel gokartture. Når sådanne aktiviteter finder sted, er det ofte de unge selv, der står for planlægningen og organiseringen. På den måde bliver de sociale aktiviteter

knyttet til en opgave, som de unge skal løse.

At arbejde med en gruppe

Den holdbaserede tilgang indebærer, at arbejdet tager udgangspunkt i gruppen. I Ny Start sker sammensætningen af grupperne ikke alene på baggrund af kriminalitetsbekymringer. Der er flere eksempler på, at indsatsen er rettet mod én bestemt ung, men hvor hele vennegruppen inviteres til at deltage i et gruppeforløb. På den måde bliver det mindre tydeligt, hvem der er den primære modtager af hjælpen, samtidig med at den unge kan forblive i sin vante sociale kontekst. Arbejdet med allerede etablerede vennegrupper betyder, at de forandringer, Ny Start forsøger at skabe hos den enkelte, er mere holdbare på lang sigt, når det ikke bare er individet, der arbejdes med, men den kontekst, hvor indenfor individets identitet, tankegang og adfærd formes.

En anden dimension ved at arbejde med allerede eksisterende vennegrupper er, at grupper af unge, der bor det samme sted, og er en del af en gruppe, for det meste vil forblive i den, uanset om de placeres væk fra gruppen i etablerede rammer på skolen, i klubben og for den sags skyld i Ny Start. Derfor er arbejdet med gruppen ifølge Ny Start den bedste mulighed for at lykkes med indsatsen.

Vi gør meget ud af at samle dem i de grupper, de normalt kommer i. En af de ting, man ser i skoler og på klubber, det er, at man prøver at skille de her ungegrupper ad, fordi man tænker, at så sker der det der helt magiske, at så mødes de ikke, og så bliver de nogle 'normale' børn og unge. Min erfaring er det modsatte. (...) Derfor prøver vi i stedet at rumme dem som gruppe, og understøtte hvordan de er sammen som venner.
(medarbejder i Ny Start)

Flere medarbejdere fortæller, at de bevidst forsøger at sammensætte grupper med forskellige typer af unge. Det er vigtigt, at grupperne også rummer ressourcestærke

unge, som resten af gruppen kan spejle sig i, og som kan være med til at præge gruppens normer og korrigere uhensigtsmæssig adfærd. Det er en udfordring, hvis det er alle de unge i gruppen, der har brug for hjælp. En medarbejder fortæller for eksempel, at de også har erfaring med gruppeforløb, hvor samtlige unge har omfattende udfordringer. I disse tilfælde bliver det pædagogiske arbejde vanskeligere, både fordi det kan være svært at opbygge relationer til alle de unge, og fordi gruppen mangler rollemønstre, som kan bidrage positivt til gruppedynamikken. Medarbejderne peger derfor på, at den holdbaserede tilgang fungerer bedst, når gruppen rummer forskellige ressourcer og positioner.

Arbejdet med gruppen bliver desuden en vej ind til den enkelte unge og man kan tale om gruppen som et middel til at arbejde med den enkelte. Som en medarbejder formulerer det:

*At arbejde med gruppen bliver et springbræt til at arbejde med dem individuelt.
(medarbejder i Ny Start)*

Gennem arbejdet i gruppen får medarbejderne mulighed for at lære de unge at kende og opbygge relationer i en mindre konfronterende ramme. Det giver adgang til samtaler og individuelle indsatser, som ellers kan være vanskelige at etablere. På den måde bliver gruppen ikke et mål, men mere et middel til at arbejde med de unge.

En af medarbejderne peger på, at der i et systemisk perspektiv ligger en forståelse af, at en forandring hos ét gruppemedlem kan få betydning for resten af gruppen. Hvis det lykkes at skabe en positiv forandring hos én ung, kan det således påvirke relationerne og dynamikkerne i hele fællesskabet.

Gruppens kultur og omgangstone

En væsentlig del af det pædagogiske arbejde med gruppen af unge, er at opbygge

en kultur i gruppen, der bygger på respekt og anerkendelse over for hinanden. Ny Starts medarbejdere oplever, at mange af de grupper, de arbejder med, har en grim omgangstone, og at det er noget, som sætter sig negativt i den enkeltes selvpoplevelse og ikke mindst i gruppens selvforståelse. Derfor forsøger Ny Starts medarbejdere at intervenere, når de unge taler nedladende til hinanden, og reflektere med gruppen over, hvad det gør ved dem, når der kommunikeres på den måde. En medarbejder udtaler:

*Vi prøver at tale med dem om, hvor destruktivt det er for en vennegruppe at tale hinanden ned, og at man kommer længere i livet ved at tale hinanden op. (...).
(medarbejder i Ny Start)*

LOMMEPENGEJOB

En af indsatserne i Ny Start som retter sig mod den yngste del af målgruppen er lommepengejob. Forskningen har vist, at der kan være en positiv sammenhæng mellem det at have et fritidsjob og ens videre færden i livet (Lesner, R.V. m.fl. 2022)⁹. I Københavns Kommune er fritidsjob en prioritet, for eksempel blev det prioriteret i en BR-beslutning i maj 2023. Fritidsjob er ligeledes et fokusområde i et af de fire erfaringsnetværk, som SSP arbejder med i 2026.

Fokus på det håndværksmæssige

I forbindelse med Ny Starts lommepengejobindsats bliver de unge som regel en del af et arbejdshold. De unge får løn for at lave opgaver på deres egen matrikel, men de bliver også hyret til at lave opgaver for lokale aktører. En medarbejder beskriver opgaverne som *”simple, praktiske opgaver, som en 14-årige kan udføre”*.

Der er i Ny Start et fokus på det håndværksmæssige. Det hænger dels sammen med nogle af medarbejdernes kompetencer og interesser, men det handler også om de skolemæssige udfordringer, som flere af de unge har. Det håndværksmæssige fokus giver de unge mulighed for at arbejde med deres hænder, og de konkrete opgaver giver nogle succesoplevelser, som ellers kan være uvant for de unge. En medarbejder formulerer det således:

Det er en stor tilfredsstillelse at bygge nogle ting og kunne sige, ”jeg har bygget den. Man kan sidde på den uden at den braser sammen. Mega fedt”.

(medarbejder i Ny Start)

Lære at være på en arbejdsplads

Lommepengejobbene giver de unge en lang række færdigheder, som de kan bruge i livet generelt og i deres fremtidige arbejdsliv. Om dette fortæller en medarbejder:

Vi lærer dem at møde til tiden. At chefen har nogle forventninger om, at de laver noget. Jeg kan godt være efter dem, især når de skal starte. Det duer ikke, at du pjatter rundt, for så bliver chefen sur. Vi har noget, der skal produceres med et formål. Vi skal bygge det her bord.

(medarbejder i Ny Start)

Selvom de unge får løn for deres indsats i Ny Start, er der ikke tale om et almindeligt fritidsjob. Ny Start er et pædagogisk tilbud og uanset de unges opførsel, slipper Ny Start ikke de unge. De unge kan blive sendt hjem, og nogle gange kan det kræve en undskyldning, men de får altid mulighed for at vende tilbage til indsatsen.

Løn

Under observationerne af arbejdsholdene blev der talt meget om løn, og det fyldte tydeligvis for de unge. For de unge i målgruppen kan alternativet til lommepengejobbet være kriminelle aktiviteter, og en alternativ indtægtskilde kan være salg af hash. De unge kommer ofte fra socioøkonomisk dårligt stillede familier, og det har en reel betydning for de unge, at de kan tjene penge i lommepengejobindsatsen. Som tidligere nævnt kan lønnen bruges som noget, der kan motivere de unge til at få et lommepengejob i Ny Start. Desuden bruger Ny Start lønnen som et greb til at få de unge til at videreudvikle sig. Ny Start arbejder blandt andet med en model, hvor de unge kan få mere i løn, hvis de tager relevante kurser på Ungdomsskolen eller andre steder. På den måde bliver lønnen en motivationsfaktor til at videreudvikle sig og opnå relevante kvalifikationer, som de unge kan bruge i andre sammenhænge. Under vores observationer var der mange snakke om, at de unge skulle gøre en indsats for at få mere i løn, og medarbejderne lagde vægt på, at det var vigtigt, at det var hele flokken, der leverede, og ikke bare den enkelte. På den måde bliver samtalerne om løn også et redskab til at fremme fokus på det sociale fællesskab, der står så centralt i Ny Start.

At vise sig frem som noget andet i lokalsamfundet

De unge i Ny Start kan blive hyret til at løfte opgaver for de lokale aktører og arbejdsopgaverne spænder bredt: De leverer varer til kulturhuset, hjælper den lokale fodboldklub, de har opgaver for lokaludvalget, de hjælper til ved arrangementer, feriecamps m.m.

Med den lokale forankring ligger der en mulighed for, at de unge kan vise sig frem for lokalsamfundet som noget andet end de stereotyper, der ofte hæfter sig på dem som gruppe. For de unge i Ny Start gælder det, at deres gruppeidentitet ofte bliver betragtet i et negativt lys, men med de arbejdsopgaver, som de løfter i lokalsamfundet, får de mulighed for at vise sig frem som noget andet. En af medarbejderne i Ny Start formulerer det således:

Altså det der med at have en gruppeidentitet, er jo noget man ofte ser i belastede boligområder og altid eller i hvert fald ofte ser som noget negativt, men at give dem en gruppe-identitet omkring noget positivt. Vi er dem, der har lavet de der rundvisninger for alle mulige udefra for at fortælle om vores boligområde. Vi er dem, der er gået ud i bestyrelserne og sagt, I skal have mere lys, fordi parken er for uhyggelig for børn og ældre. Vi skal have flere bænke. Vi er dem, der har været med til at gøre vores område mere sikkert. Det er virkelig noget andet, end vi er dem, der ryger hash.

(medarbejder i Ny Start)

Videre i et almindeligt fritidsjob

Ny Start ser det også som sin opgave at få de unge videre i et almindeligt fritidsjob. I Ny Start kan de unge få hjælp til at finde et fritidsjob, skrive en ansøgning og præsentere sig for en mulig arbejdsplads.

Blandt medarbejderne i Ny Start er der et ønske om, at de unge selv bliver i stand til at få et fritidsjob, og at de unge på sigt bliver selvforsørgende, og kan klare sig uden hjælp fra systemet. For de unge, som Ny Start vurderer endnu ikke er i stand til at varetage et almindeligt fritidsjob, indstilles de til Fritidsjob med Mentor (SOF) eller henvises til Fritidsjobindsatsen i BIF.

KAPITEL 4

NY STARTS PÆDAGOGISKE TILGANG

I Ny Starts arbejde med at øge trivslen for udsatte, kriminalitetstruede og kriminelle unge, er det en væsentlig del af opgaven at opbygge gode og holdbare relationer til indsatsens unge. Ny Start har på tværs af medarbejdere, lokationer og aktiviteter en ensartet tilgang til at arbejde pædagogisk med målgruppen. Denne tilgang belyses i dette kapitel.

I NY START MØDER DE UNGE VOKSNE, DE KAN BETRO SIG TIL

I arbejdet med målgruppen, som kan have et ambivalent forhold til voksne autoritetspersoner, forsøger Ny Starts medarbejdere at møde de unge med udgangspunkt i principper om ligeværd og fordomsfrihed. Dette gør det blandt andet muligt at skabe et rum, hvor de unge tør at dele oplevelser, dilemmaer og holdninger. Denne tilgang til det pædagogiske arbejde belyses i de følgende afsnit.

Principper om ligeværd og fordomsfrihed

Da Ny Start samarbejder med sagsbehandlere, skolelærere og klubpædagoger, og sidder med i SSP-koordinationsgruppen, bliver de sommetider eksponeret for informationer om og holdninger til de unge, de arbejder med. Når det sker er medarbejderne meget opmærksomme på ikke at lade sig præge af de informationer, de får om de unge, da det er afgørende for, at de kan bygge tillidsfulde relationer op til de unge. Som en medarbejder beskriver, skal de unges fortid ikke definere, hvad de kan få hjælp til nu.

Jeg tror, at de på mange måder oplever, at vi har et rent syn på dem. At det ikke er vigtigt, hvad alle mulige andre synes, har skrevet eller vurderet om dem. Det er ikke det, der er vigtigt. Det, der er vigtigt lige nu og her, er, hvad vi kan gøre for dem, og hvad de har lyst til, at vi hjælper dem med.

(medarbejder i Ny Start)

Derudover er en væsentlig logik i Ny Starts pædagogiske tilgang, at magtforholdet mellem ung og medarbejder skal være så lige som muligt. Selvom det naturligvis er en præmis for al pædagogisk arbejde, at der er en vis uligevægt mellem pædagog og barn/ung, så er det blandt Ny Starts medarbejdere en udtalt nødvendighed, at de ikke sætter sig selv i en position, hvor de begynder at træffe beslutninger på de unges vegne. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at Ny Starts medarbejdere ikke har en normativ tilgang til, hvad de unge burde, og hvordan verden hænger sam-

men. Det kommer for eksempel til udtryk i måden, de håndterer de unges skolefravær.

Altså det der med rent faktisk bare at være lidt spejlene i de der samtaler. Jeg har ikke behov for at sidde og fortælle ham, hvordan verden skal hænge sammen. Det er jo sådan en klassisk fejl det der med at fortælle, at du skal komme i skole. I stedet skal vi måske høre dem om, hvordan det kan være, at de ikke kommer i skole.

(medarbejder i Ny Start)

Et trygt rum for åben dialog

Det fokus, som Ny Start har på at betragte de unge uden forudindtagethed og fordomme, er en præmis for, at de unge oplever, at de kan henvende sig til indsatsens medarbejdere om stort og småt. En anden præmis er, at de unge skal opleve at kunne henvende sig til Ny Start, uden at de bliver sendt ud af døren med fordømmelse eller en bekymringsunderretning. Nedenfor beskriver en ung, som er i forløb i Ny Start, hvordan vedkommende oplever at tale med medarbejderne om private forhold:

Man kan tale med dem om alt. Det altså alt. Jeg mener alt. Det er jo ikke det fedeste at tale med sine forældre om ting. Derfor er det godt, at man kan sige "[medarbejders navn], jeg har dummet mig" eller "jeg synes hende her pigen er sød. Hvordan skal jeg forholde mig til det?".

(ung i Ny Start)

Det, at Ny Starts medarbejdere ikke er myndighedssagsbehandlere, gør, at de kan sikre de unge en eller anden grad af anonymitet. For eksempel har de ikke notatpligt, hvilket medarbejderne betragter som en fordel i forhold til at bygge tillidsfulde rela-

tioner op til de unge. På den anden side fortæller en medarbejder, at det er en svær balancegang, hvornår de skal overveje at underrette, og hvornår de kan lade et potentielt forvarsel om en problematisk hændelse eller bagudrettet begivenhed passere. Det er noget, de ofte har oppe at vende i personalegruppen. I tilfælde, hvor grænsen for, hvad de kan tillade sig ikke at reagere på, bliver overskredet, er det væsentligt, at de inddrager den unge i, hvad de har tænkt sig at gøre med den information, de har fået, således at de vedligeholder den gode relation til den unge. Det beskriver en af medarbejdere nedenfor:

(...) Vi diskuterer meget med os selv, hvor den her tavshedspligt går. (...) Hvis der er noget, jeg er så bekymret for, at jeg mener, at jeg skal underrette det, så må jeg jo gøre det sammen med den unge. Så fortæller jeg, at det er så alvorligt, at jeg ikke kan overheøre det, og derfor bliver jeg nødt at skrive ned, så jeg kan passe på dig. (...) Du må gerne være med til at skrive det, også hvis vi er uenige om det, så kan vi skrive, at jeg oplever det her, men at han/hun ikke er enige. Så kan vi være enige om, at vi har to forskellige oplevelser, vi skriver ned.
(medarbejder i Ny Start)

Det tager tid at vinde de unges tillid

Flere af de unge, som Ny Start arbejder med, har gennem deres liv opbygget en mistillid til voksne autoriteter. Mistilliden er vokset ud af gentagende oplevelser med at føle sig misforstået, eller med ikke at slå til i de institutionelle sammenhænge, de har været i, herunder i hjemmet og i deres folkeskole. Derfor har medarbejderne i Ny Start en væsentlig opgave i at (gen)vinde de unges tillid i bestræbelserne på at få adgang til at arbejde med dem. Som tidligere beskrevet anvender Ny Start i høj grad *ung-til-ung-metoden*, når de rekrutterer unge til indsatsen, og er derfor afhængige af deres rygte, herunder hvad de kan hjælpe med og at medarbejderne er til at stole på. For eksempel fortæller en af medarbejderne, hvordan det tog et halvt år, før at de unge havde tillid til vedkommende:

Det tog mig et halvt år, før jeg følte, at jeg havde et rigtigt arbejde, fordi der er så mange, man skal lære at kende, og så mange der ikke skal sige, "nå, endnu en der kommer på runde i kvarteret", eller "endnu en voksen, der tror de skal et eller andet i mit liv". Det tog virkelig, virkelig lang tid at få lidt 'street credit' eller hvad man skal kalde det.
(medarbejder i Ny Start)

NY START STYRKER DE UNGES TRO PÅ EGNE MULIGHEDER OG VÆRD

Udover at skabe tillidsfulde relationer til de unge, der skaber rum for en åben samtale om forskellige emner, er det også en væsentlig del af Ny Starts arbejde med de unge at arbejde med deres fortælling om sig selv og hjælpe dem med at opbygge deres selvværd.

Et opgør med offermentalitet

På trods af at de unge, der er i forløb i Ny Start, kan have udfordringer af forskellig karakter og have svært ved at passe ind i skolesystemet eller i samfundet generelt, er Ny Starts medarbejdere opmærksomme på, at de ikke skal behandle dem som særligt udfordrede unge, som de ikke skal stille for høje krav til. Tværtimod arbejder indsatsen med at bryde med en negativ fortælling, som flere af de unge har om sig selv. Således oplever flere af de unge at være ofre for et system, der ikke vil eller kan rumme dem. Selvom dette narrativ hviler på et grundlag af virkelige oplevelser af ikke at passe ind, herunder i folkeskolen, opfordrer Ny Starts medarbejdere de unge til at forkaste det og frigøre sig fra en position, der ikke er særligt hjælpsom i forhold til at skabe forandringer i deres tilværelse. Det fortæller en af medarbejderne nedenfor:

Der er en tendens til, at folk ser sig selv som ofre for systemet. Jeg taler med dem om, at det godt kan være sandt, men at du ikke får noget ud af at lægge dig ned og græde. Du bliver nødt til at arbejde i stedet.
(medarbejder i Ny Start)

På samme måde er Ny Starts medarbejdere opmærksomme på at deres forventninger til de unge er alderssvarende. Således kan for lave forventninger smitte negativt af på de unges selvværd og opgør med ovennævnte offermentalitet. Det sætter en af Ny Starts medarbejdere ord på nedenfor:

Jeg mener godt, at børnene kan håndtere at opføre sig normalt. Det er min forventning. Hvis jeg så er nødt til at gå ind og sige: "Hey skipper, prøv nu at gør noget", så gør jeg det. Alle teenagere er jo dovne. (...) Mit problem er mere, at de er teenagere, end at de er kriminelle.
(medarbejder i Ny Start)

Opbygning af selvværd

Nogle af de unge, Ny Start arbejder med, lider under et lavt selvværd. Årsagerne kan være mange, men kan blandt andet handle om manglende oplevelser med at blive anerkendt i hjemmet og i skoleregi. Derfor arbejder Ny Start med at opbygge de unges selvværd:

Vi roser dem meget, når de udfører en opgave rigtigt. Blandt andet fordi, vi tænker, at de ikke får så meget ros i skolen. Så er det rart at slutte dagen af med ros. Vi roser dem også, når de roser hinanden, og prøver at styrke dem i det.
(medarbejder i Ny Start)

Den anerkendelse og ros, der er forbundet med at være ung i Ny Start, kommer blandt andet til udtryk i forbindelse med arbejds holdene. Både fordi at Ny Starts medarbejdere er opmærksomme på at give de unge ros for deres arbejde, men også på grund af arbejdets konkrete karakter. Det at lykkes med at færdiggøre en bænk til udendørsfaciliteterne i socialforvaltningen i Brønshøj eller støbe cykelstativer til skolegården på Husum Skole, kan udfordre det sommetider fastfrosset billede, de unge kan have lavet af sig selv, som nogle der ikke har nogle særlige evner. I Ny Start er de ikke i opposition til eller i yderkanten af et fællesskab, som nogle af dem oplever at være i skoleregi. De er tværtimod nogen, der hjælper andre mennesker.

Det her er faktisk også fire drenge, der kan bygge deres eget bordtennisbat og

støbe cykelstativer ned i jorden. De kan faktisk også møde til tiden. De har ikke noget fravær i mine timer. (...) Når jeg står med drengene, der laver bordtennisbat, så kommer lærerne ud og siger, "hvor er det fedt, må jeg se jeres bat?". (...) Jeg havde en af drengene, som stod og støbte cykelstativer, og så kommer hans klassekammerater ud, og det er ingen hemmelighed, at de andre unge ser dem lidt som nogle rødder... Så er der en af de unge, der henvender sig og siger, "hvad så? Hvad fanden laver i?", hvortil min unge svarer: "Vi gør bare din skole bedre for din skyld". Det synes jeg var en meget god fortælling om at tage ejerskab over noget, som man bagefter kan være stolt af.

(medarbejder i Ny Start)

Det er Ny Starts ambition, at den succes flere af de unge oplever, når de kommer i Ny Start, kan give en tro på, at de også kan omsætte disse evner uden for rammerne af Ny Start, som kan hæve den unges selvværd og sikre at omverdenens fortælling om den unge bliver mere positiv.

ET RUM FOR REFLEKSION OVER NORMALITET

Ny Start er også en indsats, som arbejder med de unges evne til at reflektere og egne tanker og handlinger, og hvor de unge kan bruge medarbejderne til at afprøve deres forståelse af samfundet og deres egen plads heri. Dette aspekt af Ny Starts arbejde belyses i de følgende afsnit.

Fælles refleksion

Når indsatsens medarbejdere har arbejdshold er de ikke altid korrigerende i forhold til de unges adfærd. De skaber i lige så høj grad rum for refleksion mellem de unge, hvor de agerer moderator for samtalen. Når en ung overskrider grænserne for god opførsel i handling eller tale, er det sjældent, at de får skæld ud. I stedet bliver deres opførsel lagt op til diskussion i gruppen, så korrektionen kommer fra gruppen selv og ikke fra en voksen autoritetsperson. Det er en tilgang til det pædagogiske arbejde, der fremtræder tydeligt i observationerne af indsatsens arbejde med de unge. Samtidig er det en metode, som flere af medarbejderne italesætter i interview. Nedenfor fremgår et eksempel herpå:

Jeg tror ikke, at vi forhandler så meget. Vi nudger dem i den rigtige retning. Vi får dem til at reflektere lidt over det. Så hvis Peter han nu siger, at han har kørt bil, så siger vi, hvad nu hvis han havde kørt ind i nogen? Hvad hvis der var nogen uden et kørekort, der kørte ind i din søster? Så kan vi tale om det i gruppen.
(medarbejder i Ny Start)

Der er en væsentlig pointe i den måde at arbejde på. Således tror Ny Start på, at det har mere langtidsholdbare virkninger, hvis det ikke blot er enkeltstående handlinger, der korrigeres, men en hel gruppedynamik, der over tid ændres.

Et spejl af normalitet

Selvom Ny Start i nogen grad lader det være op til gruppen at regulere hinanden, fungerer de også som sparringspartnere, der kan hjælpe dem med at tilvejebringe

nye perspektiver på virkeligheden, eller spejle deres egen opfattelse af den. Generelt oplever medarbejderne i Ny Start, at de unge har mange ubesvarede spørgsmål om, hvordan de skal gebærde sig som mennesker, og det hjælper Ny Start dem med at komme nærmere.

De vil rigtig gerne komme og spille de der bolde op til os, og se hvad vi tænker om det, de fyrer af. (...) De ved, at de får et svar herovre, der ligesom er et svar fra normaliteten.

(medarbejder i Ny Start)

Det, medarbejderen beskriver om at være et spejl af normalitet, er en måde at forstå Ny Starts rolle over for sin målgruppe, som også udtrykkes af de øvrige medarbejdere. Ny Start faciliterer et rum for de unge, hvor de uden konsekvenser, kan lufte mere eller mindre hypotetiske scenarier, såsom, "hvilke konsekvenser ville det få, hvis jeg stjæler min klassekammerats mobiltelefon" eller holdninger til eller forestillinger om seksualliv eller religion. Nedenfor forklarer en af medarbejderne, hvordan han ser, at dette normalitetsarbejde smitter af på det samlede kriminalitetsbillede i området:

Hvis du er én pædagog på en gruppe på fem drenge, som du følger gennem lang tid, og du hele tiden justerer dem, så ser vi, at deres beslutninger bliver mindre dumme, og at deres handlinger bliver mindre voldsomme. (...) Vi tror, at det [kriminalitetsbilledet, red.] vil blive bedre af, at der er nogle voksne til stede, der er mere psykologisk på (...) til at kunne hjælpe de unge til, hvordan de selv kan tænke over de her ting.

(medarbejder i Ny Start)

Således er det en central funktion af indsatsens arbejde, at den justerer de unges forestillinger om normalitet, så deres handlinger i højere grad styres af en reflekteret

selv- og omverdensforståelse.

KAPITEL 5

NY STARTS PLADS I DET ORGANISATORISKE LANDSKAB

I dette kapitel belyses det, hvor Ny Start placerer sig i det organisatoriske landskab i Brønshøj, Husum, Vanløse og Tingbjerg og hvordan indsatsen adskiller sig fra og samarbejder med de øvrige tilbud og indsatser, der er i de områder, den dækker.

NY START I FORHOLD TIL DE ØVRIGE TILBUD OG INDSATSER

Ny Starts medarbejdere oplever, at de udfylder en central rolle i de områder, de arbejder i, ved at tilbyde kriminalitetstruede unge en hjælp, der er så fleksibel og håndholdt, at den kan møde deres behov. Denne pointe udfoldes i det følgende.

Systemet har svært ved at rumme de allermest udsatte

Ny Starts medarbejdere oplever, at kommunens skole- og klubtilbud mangler ressourcer til at rumme de unge, der er allermest udsatte, og til at udfylde de "kæmpe huller", der er i de unges liv. Problemets omfang differentierer fra ung til ung, men i de allersværeste tilfælde er der tale om unge, der bliver omsorgssvigtet af deres forældre. En medarbejder beskriver:

Der har været 10 unge i [bydel] hen over de sidste to år, som ingen har kunnet arbejde med. Skolen har ikke været i stand til at rumme dem, og klubben har haft svært ved at have dem, når de også har 30 andre unge på matriklen. De her unge har ikke nogen sengetid, og deres forældre er ikke tilstede derhjemme. Flere af dem er på opholdssteder. Hvad de har samlet sammen af sager i SSP på grund af hærværk og våbenbesiddelse er ikke småting. (...) Det er bare 10 drenge i et lokalområde, som ingen gider at arbejde med, og som ingen mener, at de er forpligtet til at arbejde med.

(medarbejder i Ny Start)

Ifølge medarbejderne i Ny Start kan unge som dem, der er beskrevet ovenfor, have brug for en hjælp, der ikke altid er tilgængelig for dem i andre tilbud og indsatser. En af de parametre, der adskiller Ny Start fra de øvrige tilbud og indsatser er fleksibiliteten i deres arbejdsgange, hvilket kan være en fordel i forhold til at hjælpe indsatsens unge med at løse de øjeblikkelige udfordringer, de står over for i deres hverdag.

Der er gadeplanskassen, hvor de [medarbejderne, red.] får at vide, at de kun må beskæftige sig med unge i alderen 10-18 år, og at de ikke må lave noget individuelt arbejde med dem. Det skal være i grupper, og du kan ikke bare tage med en ung ind til jobcentret, hvis vedkommende har brug for det. Du skal ligesom være i området på den rute, vi har bestemt. Firkantet sagt. (...) Der er mange firkanter i de flader, der møder de unge.

(medarbejder i Ny Start)

Ny Start udfylder de huller, der er mellem systemets kasser

Ifølge Ny Starts medarbejdere er de tilbud, som er på normalområdet ikke altid i stand til at give en hjælp, der er så håndholdt, som nogle udsatte unge har brug for. Imidlertid giver de fleksible rammer for arbejdet Ny Starts medarbejdere mulighed for at møde nøjagtigt de behov, den enkelte unge har på et givent tidspunkt. En medarbejder fortæller:

Vi udfylder hullerne mellem alle de andre kasser. (...) Jeg kan godt tage en hel dag ud af kalenderen, og bruge det på en ung, hvis det er det, der er nødvendigt den dag eller den uge - og det er det ofte. Så på den måde, kan vi fylde ud alle de steder. Vi kan tage ind og besøge dem i fængslet eller på deres opholdssted i Jylland. Vi kan fylde ud der, hvor de andres kasser bliver for firkantet.

(medarbejder i Ny Start)

Ifølge Ny Starts medarbejdere vil ungdomskriminaliteten potentielt stige i de områder, indsatsen dækker, hvis den lukkes ned. Argumentet herfor er blandt andet, at der, som beskrevet før, vil mangle en indsats, hvor udsatte unge kan modtage en håndholdt indsats, når de har behov for det. Det beskriver en medarbejder nedenfor:

Det kan godt være, at der om to generationer ikke vil være nogen, der aner, hvad det er, de mangler. Men det der vil mangle er den fleksibilitet, der ligger i, hvad vi

kan. Der er brug for noget konkret. Der er brug for en håndholdt indsats, hvor man kan rive en dag ud af kalenderen, hvor man kan hjælpe med alle mulige mærkelige ting (medarbejder i Ny Start)

Et andet element af Ny Starts arbejde, som er blevet berørt tidligere i rapporten, er indsatsens arbejde med at påvirke de unges adfærd og handlinger. Det er ifølge indsatsens medarbejdere en væsentlig kompetence, der vil forsvinde fra området, hvis Ny Start ikke bliver ved med at eksistere. Det er ikke noget, der vil kunne mærkes med det samme, men på sigt vil manglen på Ny Starts pædagogiske bidrag til områderne sætte sig i de unges tendens til at begå kriminalitet og voldsomheden af den. Ikke bare hos de unge, der går glip af den direkte kontakt med Ny Starts medarbejdere, men også hos deres venner, hvis adfærd og handlinger bliver påvirket indirekte af indsatsens arbejde. Det argument fremfører en af Ny Starts medarbejdere nedenfor:

*Du ville have nogle af de elementer, hvor der er større sandsynlighed for at gå ind i kriminalitet, og kriminaliteten ville blive voldsommere, fordi de unge ville træffe dårligere beslutninger. (...) Det har jo også en effekt ud i resten af samfundet på den måde, og den effekt vil altså dø ud. Hvis du fjerner Ny Start, ville man i første omgang have folk, som var gode til at regulere hinanden. Men med tiden, hvis ikke der kom noget i stedet for, så ville det lige så stille dø ud, og der ville opstå en anden kultur, som ikke var påvirket af, at der sad fem pædagoger i lokalområdet og prøvede at påvirke tingene.
(medarbejder i Ny Start)*

Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområder kan ikke inden for rammerne af denne indsatsbeskrivelse vurdere, om Ny Start virker på den måde, som indsatsens medarbejdere beskriver i de foregående afsnit. Således skal medarbejdernes udsagn læses som relevante bud på, hvordan indsatsen virker, fremfor absolutte forklaringer.

SAMARBEJDE MED KOMMUNALE OG LOKALE AKTØRER

Ny Start samarbejder med mange forskellige aktører, som de sparrer med og trækker på i forskellige dele af deres arbejde.

Samarbejde med skolerne

Indsatsens medarbejdere samarbejder blandt andet med skolerne, der ligger i deres respektive områder. Dette samarbejde kan tage flere former. Som tidligere beskrevet er en af de ting, som indsatsen samarbejder med skolerne om, at udvælge unge, som kan profitere af et forløb hos Ny Start. Derudover samarbejder Ny Start med skolerne om at tage sig af unge, der i en kortere eller længere periode ikke kan deltage i undervisningen på skolen. Det kan både være, fordi at den unge ikke er motiveret for at møde op til undervisning, eller fordi at vedkommende er blevet udelukket fra at deltage. I disse tilfælde har indsatsens medarbejdere mulighed for at tilrettelægge en pilotpraktik, hvor den unge i en periode bruger en del af sin skoledag på at være i erhvervspraktik. Det kan for eksempel være at hjælpe til i køkkenet i socialforvaltningen i Brønshøj.

*Vi har noget, der hedder pilotpraktik, hvor jeg tager nogle unge, som er mellem nogle skoletilbud, eller hvor skolen har lidt svært ved at understøtte deres undervisning, i et forløb, som de ikke skal visiteres til. De skal bare cleare hos deres UU-vejleder, at de er hos mig, og så er de forsikret gennem UU med sådan en droppraktik (kortvarig erhvervspraktik i skoletiden).
(medarbejder i Ny Start)*

Desuden agerer medarbejderne også oversættere mellem de unge og deres lærere i situationer, hvor den unge ikke forstår, hvorfor læreren eller skolen i det hele taget handler som den gør, eller i situationer, hvor en lærer eller skoleledelsen har brug for mere dybdegående at forstå, hvilken situation en ung står i og den adfærd det afføder i form af skolefravær eller måder at være på i skolen.

Jeg mægler nogle gange mellem dem og skolen. Så ringer jeg til lederen af udskolingen og siger: "Det er ikke, fordi jeg skal blande mig. Det her er en fortælling, og den kan I gå videre med eller lade være. Den unges fortællinger er sådan her, sådan her og sådan her", og så clearerer jeg ligesom med de unge, at jeg ringer og fortæller det. Ellers tager jeg dialogen med de unge om, hvordan de selv kunne fortælle det på en hensigtsmæssig måde, så det ikke bliver "min lærer er en fucking luder". Det kan jeg godt forstå, at man som voksent menneske ikke gider at høre på. Men tit og ofte, når man kommer lidt ned i de fortællinger, så er der nogle perspektiver, som godt kan være rigtige. Derfor skal de øve sig på selv at sige det højt, eller give mig tilliden til at kunne formidle det på en måde, som kommer dem til gode.

(medarbejder i Ny Start)

Samarbejde med andre aktører

Ny Start samarbejder også med andre både lokale og kommunale aktører end skolerne. På det sociale og kriminalpræventive område har Ny Start en naturlig samarbejdsflade med de sagsbehandlere, der behandler sager på børne- og ungeområdet, fordi de har kontor i socialforvaltningen i Brønshøj. Det kommer begge parter til gode, da Ny Start har en nem kommunikationsvej til en sagsbehandler, når en ung har brug for mere eller anden hjælp, end indsatsen kan tilbyde. Omvendt giver den fælles matrikel sagsbehandlerne et godt kendskab til Ny Start, hvilket gør det nærliggende at pege unge i den retning, hvis det vurderes, at de kan profitere af et forløb.

Desuden er Ny Start repræsenteret i de SSP-koordinationsgrupper og -lokaludvalg, der er i de områder, indsatsen dækker, samt Tingbjerg-Husum Tryghedspartnerskab. I disse fora bliver de opdateret på kriminalitetsudviklingen på børne- og ungeområdet, og byder ind med deres perspektiver på, hvilke dynamikker, der på et givent tidspunkt udspiller sig i og mellem forskellige ungegrupper. Samtidig har de

løbende kontakt med nærpolitiet og gadepladsindsatserne Københavnerteamet og 18+. Endelig laver Ny Start samarbejder med frivillige foreninger i området om at løse specifikke opgaver, herunder praktiske opgaver, håndværksmæssige opgaver og hjælp til at afholde arrangementer.

FODNOTER

1.

Udsathedsmarkøren et forsøg på at kvantificere og sammenligne forskellige grader af udsathed på tværs af personer med udgangspunkt i en række indikatorer, som kan opgøres i registerdata. Udsathedsmarkøren er konstrueret som en sammmentælling af specifikke udsathedsfaktorer, der optræder i en persons liv, og som kan tælles i registerdata, hvor personer med flere udsathedsmarkører befinder sig i en mere udsat position end personer med færre udsathedsmarkører. Konkret måler vi ti udsathedsmarkører; seks for personen selv og fire relateret til forældrene. De inkluderede indikatorer er udvalgt på baggrund af viden fra en række andre undersøgelser der viser, hvilke faktorer der oftest medfører kompleksitet og udsathed i personers liv.

Udsathedsmarkører:

- Har fået en forebyggende foranstaltning inden for de seneste tre år
- Er eller har været anbragt
- Der er lavet en underretning om personen inden for de seneste tre år
- Har været sigtet for en forbrydelse inden for de seneste tre år
- Bor i et monitoreringsområde
- Har en psykiatrisk diagnose
- Har mindst én forælder, der har ukendt uddannelse eller grundskole som højest fuldførte uddannelse
- Har mindst én forælder, der er uden for arbejdsmarkedet
- Har mindst én forælder, der har været sigtet for en forbrydelse begået inden for de seneste 15 år
- Har mindst én forælder, som har en psykiatrisk diagnose

2.

For indsatsdeltagere indgår underretninger, der er indberettet i op til 3 år før start i indsatsen. For personer over 18 år ved start i indsatsen er det opgjort for perioden, da personen var 15-18 år. For sammenligningsgruppen indgår underretninger givet i årene 2021-2023. For personer over 18 år, er det opgjort for perioden, da personen var 15-18 år. Det skal bemærkes, at registret for underretninger kun går tilbage til 2015. For indsatsdeltagere og personer i sammenligningsgruppen over en vis alder vil opgørelsen derfor være lav.

For indsatsdeltagere indgår forebyggende foranstaltninger, der er givet i op til 3 år før start i indsatsen. For personer over 18 år ved start i indsatsen er det opgjort for perioden, da personen var 15-18 år. For sammenligningsgruppen indgår forebyggende foranstaltninger givet i årene 2021-2023. For personer over 18 år, er det opgjort for perioden, da personen var 15-18 år. Psykiatriske diagnoser er opgjort p.b. sygehusdata. For at indgå med en psykiatrisk diagnose, skal vedkommende være registreret med en psykiatrisk diagnose i forbindelse med besøg på et offentligt sygehus. I opgørelsen indgår diagnoser registreret i 2000-2024.

Opgørelsen omfatter sigtelser efter straffeloven, lov om euforiserende stoffer, lov om våben og eksplosivstoffer samt overtrædelser af færdselsloven, der ikke kan henføres til 'Mangler ved køretøj' eller 'Færdselslov i øvrigt'. Sigtelser som følge af hastighedsovertrædelser indgår som udgangspunkt ikke. For indsatsdeltagere indgår sigtelser for overtrædelser begået op til 3 år før indsatsstart. For sammenligningsgruppen indgår sigtelser i perioden 2021-2023. Børn under den kriminelle lavalder kan ikke blive sigtet, men får ved lovovertrædelser i stedet registreret en "mistanke". Disse er også inkluderet i opgørelsen som sigtelser.

3.

Balvig, Flemming (2006): Den ungdom! Om den stadigt mere omsiggribende lovlydighed blandt unge i Danmark, Det Kriminalpræventive Råd.

4.

Mindst én forælder har grundskole som højest fuldførte eller ukendt uddannelse (dvs. er ikke registreret med en uddannelse). Det er primært personer, som er indvandret, der kan have ukendt uddannelse.

Forældre til indsatsdeltagere regnes som uden for arbejdsmarkedet, hvis de i den sidste uge af november i året forud for indsatsstart ikke er registreret som hverken selvstændige, lønmodtagere, medarbejdende ægtefæller eller ledige. For forældre til sammenligningsgruppen er det opgjort i den sidste uge af november 2023.

5.

Monitoreringsområder er almene boligområder med flere end 1.000 beboere på opgørelsestidspunktet. Det er staten, der definerer monitoreringsområderne. Blandt monitoreringsområderne findes de boligområder, som klassificeres som 'ghettoer'.

6.

Opgørelsen omfatter sigtelser efter straffeloven, lov om euforiserende stoffer, lov om våben og eksplosivstoffer samt overtrædelser af færdselsloven, der ikke kan henføres til 'Mangler ved køretøj' eller 'Færdselslov i øvrigt'. Sigtelser som følge af hastighedsovertrædelser indgår som udgangspunkt ikke. For forældre til indsatsdeltagere indgår sigtelser for overtrædelser begået op til 15 år før indsatsstart.

Opgørelsen omfatter personer, hvor der er truffet afgørelse om betinget eller ubetinget fængselsstraf eller forvaring i perioden 2000-2024.

Psykiatriske diagnoser er opgjort pba. sygehusdata. For at indgå med en psykiatrisk diagnose, skal vedkommende være registreret med en psykiatrisk diagnose i forbindelse med besøg på et offentligt sygehus. I opgørelsen indgår diagnoser registreret i 2000-2024.

7.

Data er for de unge som Ny Start har CPR-nummer på. For langt størstedelen af de unge i Ny Start bliver der ikke registreret CPR-nummer på, og dem kan vi derfor ikke sige noget om.

8.

Husen, M. (1996). Det fælles tredje – om fællesskab og værdier i det pædagogiske arbejde. I B. Pécseli (Red.), Kultur & pædagogik (s. 218–232). Hans Reitzels Forlag.

9.

Lesner, R. V., Damm, A. P., Bertelsen, P., & Pedersen, M. U. (2022). The effect of school-year employment on cognitive skills, risky behavior, and educational achievement. *Economics of Education Review*, 88.

NY STARTS FORANDRINGSTEORI

